

פרק י':

פסק-דין חלקי

1. התנאים למתן פסק-דין חלקי - העמדת דיור חלוף לצורך ביצוע תיקונים בדירה.

ע"א 171/88 דרוקר זכריה חברה קבלנית נ' הדסה ויצחק ברמן, פ"ד מד(2) 346.

לגופו של פסק-הדין טענה המערערת כי בית-המשפט קמא, פסק למשיבים פיצויים בגין דיור חלוף בסכום כפול מן הסכום שתבעו.

בית-המשפט פסק כי הכלל הוא, שבית-המשפט לא ייתן לתובע סעד אותו לא ביקש אלא במקרים יוצאי-דופן. בדרך-כלל, כדי שתובע יוכל לזכות ביותר ממה שתבע בפרשת תביעתו, עליו לבקש את תיקונה ובהקדם האפשרי לאחר שנתגלה או נסתבר שסכום התביעה אינו משקף את הסכום המגיע לו.

"אמנם ייתכנו מקרים, בהם יהיה מוכן בית-המשפט לראות את כתב התביעה כאילו תוקן, אף בהעדר בקשה לעשות כן, אך החלטה כזו תינתן, רק כאשר הצדק דורש זאת ואין בכך פגיעה בבעל דין אחר."

במקרה דנן, נקבע כי בפסק-הדין החלקי ארע צירוף של פגמים רבים: פסק-הדין החלקי ניתן במעמד צד אחד, מבלי שהיתה כל הצדקה לכך; הוא ניתן בהסתמך על טענות עובדתיות שלא נסמכו בתצהיר; הוא העניק לתובע יותר ממה שנתבע על ידיו בכתב התביעה; ובחלקו הוא מכיל סנקציה בעלת אופי עונשי, אשר בוודאי לא ניתן היה להטילה ללא שמיעת טיעוני הצדדים.

בית-המשפט קיבל הערעור והחזיר הדיון לבית-המשפט קמא. עם זאת, צויין כי התנהגות המערערת ראויה לביקורת לכל אורך ההליך. היא לא סיפקה דיור מתאים למשיבים ולא העלתה טענה רצינית בדבר קיומו, בעת הקובעת, של דיור חלוף זול יותר. בנסיבות אלה לא ניתן צו להוצאות.

המשיבים הגישו לבית-המשפט תביעה כנגד המערערת בה תבעו פיצויים בגין פגמים מרובים בדירה, שרכשו מאת המערערת.

במהלך הדיון הוסכם בין הצדדים כי המערערת תתקן את הדירה וכי במהלך התיקונים ינתן למשיבים דיור חלופי.

בית-המשפט קבע, כי בעלי הדין יקבעו מה הדיור החלופי ואם לא ימצא הסדר תשלם המערערת את הוצאות שהייתם של המשיבים במלון מסויים, שהשהות בו עולה כפול מן הסכום שביקשו המשיבים בבקשתם המקורית לתשלום עבור דיור חלוף. המשיבים עברו לבית-המלון ובית-המשפט נתן פסק-דין חלקי, שלא בפני המערערת ומבלי שהיה לפניו תצהיר, לפיו חייבת המערערת לשלם למשיבים סכום כסף בגין שהותם במלון וכן סכום נוסף לבית-המלון וזאת עד להשלמת התיקונים בדירה.

הערעור מופנה כנגד פסק-הדין החלקי.

עיקר טענותיה של המערערת מופנה כנגד הדרך בה נתקבל פסק-הדין החלקי. בית-המשפט קיבל את עמדתה וקבע כי אם מתבקש בית-המשפט על-ידי אחד הצדדים ליתן פסק-דין חלקי פשיטא שעל בית-המשפט לאפשר לצד שכנגד להגיב על בקשה זו בטרם יפסוק.

בנסיבות בהן נסמכת בקשה על טענות עובדתיות של בעל דין, יש לצרף לה תצהיר המאמת עובדות אלה. במקרה דנן, בהעדר תצהיר המאמת את העובדות, שטענו להן המשיבים, בדבר אי-הצעת דיור חלוף על-ידי המערערת וכניסת המשפחה למלון בלית ברירה, לא היה מקום להיעתר לבקשת המשיבים.